

Підходи до впровадження системи показників ефективності діяльності підприємства

Олександр Тяжлов

*здобувач освітньої програми «Менеджмент»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна*

Для побудови виробничого плану підприємства важливо створити максимально досконалу систему показників ефективності його операційної діяльності. Для цього аналізують попередні дослідження, проводять конкретизацію змісту результатів і витрачених ресурсів, що буди спрямовані на їх досягнення. Для цього використовують чотири підходи:

- Ресурсний, зіставляють результат із використаними ресурсами з економічної точки зору;
- Витратний, зіставляють результат із витратами;
- Ресурсно-витратний, зіставляють результати із витраченими ресурсами та фінансами;
- Цільовий, ефективність визначають ступенем досягнення поставленої мети та бажаних показників.

На основі розгляду підходів до визначення показників ефективності операційної діяльності підприємств, буде створена концептуальна система показників для оцінювання економічної ефективності операційної діяльності суб'єктів господарювання, що надасть більш повний опис проблеми.

Ця система включатиме показники, розрахунок значень яких здійснюється як на підставі внутрішньо управлінської облікової інформації, так і на підставі результатів спеціальних апаратурних і статистичних вимірів, що дасть можливість комплексно оцінити ефективності використання як елементів, так і ефективність функціонування операційної системи підприємства в цілому.

Наступним кроком буде планування та реалізація заходів, спрямованих на підвищення ефективності операційної діяльності підприємства. Однак, головною проблемою у процесі пошуку можливих шляхів оптимізації функціонування операційної системи підприємства є складність її структури та компонентного наповнення. Це ускладнює формалізацію та оптимізацію основних процесів, при цьому не втрачаючи важливих характеристик та зв'язків, що забезпечують нормальний режим функціонування підприємства.

Існують три основних напрямки для підвищення ефективності операційної діяльності підприємства: організаційний, техніко-технологічний та ресурсний.

У рамках організаційного напрямку підприємство шукає можливості підвищення ефективності процесів, які відбуваються на ньому, шляхом ідентифікації та реструктуризації неефективних операційних процесів, що не приносять цінності для зовнішнього та внутрішнього споживача.

В результаті таких заходів підприємство може використовувати потенційні можливості для підвищення продуктивності праці, зменшення часу оперативного циклу, скорочення виробничих та управлінських витрат. Це може призвести до

кумулятивного ефекту, що відкриє можливості для підвищення ефективності операційної діяльності даного підприємства.

Організаційний напрям підвищення ефективності операційної діяльності при плануванні передбачає аналіз усіх аспектів ефективності організації основної діяльності як на рівні робочого місця окремого робітника чи спеціаліста, так і на рівні підприємства в цілому.

Доцільними, за відповідних можливостей і специфіки діяльності даного підприємства, є застосування ефективніших типів виробництва.

Також важливим моментом при організації ефективного операційного процесу є виключення всіх можливих типів втрат.

У межах техніко-технологічного напрямку головним завданням є вирішення проблеми модернізації та технічного переозброєння, забезпечення відповідності технологічних параметрів виробничого устаткування сучасним стандартам. Для українських підприємств цей напрямок особливо актуальний. Ця проблема складається з двох частин: матеріальної та нематеріальної. Перша з них полягає в удосконаленні основних виробничих засобів підприємства, а друга - в організаційно-правових питаннях. Розв'язання проблеми технічного та технологічного відставання вимагає не лише переходу на сучасні технології та отримання більш продуктивного устаткування, але й впровадження комплексу відносин, що називається корпоративною культурою. Ця культура повинна відповідати практиці функціонування найпередовіших компаній з великим досвідом роботи в ринковому середовищі. Її асиміляція повинна відбуватись на основі проведення комплексу бенчмаркінгу.

За таких умов підприємство може забезпечити економію оборотних коштів, частину яких можна використати для інвестування та отримання додаткових грошових надходжень та інших очевидних та неочевидних переваг у процесі операційної діяльності.

Рационалізація використання матеріальних ресурсів є невід'ємною складовою ресурсного підходу до підвищення ефективності операційної діяльності підприємства. Це охоплює комплекс заходів, таких як обґрунтоване нормування витрат сировини та матеріалів, аналіз основних причин втрат та нерационального використання ресурсів, використання вторинних ресурсів, впровадження систем заохочення за економію сировини, енергії та матеріалів, а також використання сучасних високотехнологічних матеріалів для основних виробничих процесів підприємства.

Під час планування та обґрунтування заходів щодо підвищення ефективності операційної діяльності підприємства проводиться аналіз витрат та вигідності. Цей аналіз здійснюється шляхом порівняння явних та неявних вигод, які можуть виникнути в результаті впровадження заходів, з понесеними витратами. Якщо після впровадження заходів основні показники ефективності операційної діяльності поліпшуються та доходи перевищують витрати, то можна стверджувати про підвищення ефективності операційної діяльності підприємства.

Ключові слова: планування, аналіз, оптимізація.

Список використаних джерел

1. Дичківська О. О. *Інноваційний менеджмент : конспект лекцій*. Київ : ДІА, 2018. 82 с.
2. Мартиненко З. Е., Макар І. В. *Управління підприємством: теоретико методичні засади : монографія* Харків : Щедра садиба плюс, 2017. 296 с.
3. Палеха В. І., Карпова П. В. *Менеджмент організацій : навч. посіб.* Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с.
4. Вердіна С. А., Волков А. А. *Контролінг : навч. посіб.* Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.
5. Вердіна С. А., Волков А. А. *Контролінг : навч. посіб. Вид. 3-тє., переробл. та допов.* Херсон, 2017. 212 с.
6. Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. *Інновації : навч. посіб.* Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с.
7. Бікулов Д.Т., Чкан А.С., Олійник О.М., Маркова С.В. *Менеджмент : навч. посіб.* Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.
8. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. *Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб.* Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.